

॥ २५ ॥ एतस्माद्वासनामयावस्थात्रयसंचरादात्मनोभोक्षस्यदुर्लभत्वंक्षयमाणैःकारणैर्विज्ञायकश्चिन्मोक्षबुद्धिसमाश्रितोभवतीतिचतुर्दशेनान्वयः ॥ २६ ॥ यःप्राणादीन्पंचैकीकृत्याधोनयतिसोऽधोऽनि
लःषष्ठः एवंप्रवहऊर्ध्वनेतासप्तमः ॥ २७ ॥ तएतेसप्तवायवःप्रत्येकंसप्तधाविहिताः अयंभावः यथैकस्मिन्वेऽनेकानिबीजानितेषुचबीजेषुप्रतिबीजमनंतानिबीजानितद्वेकस्मिन्देहेसप्तप्राणाःप्रतिप्राणंस

मध्यस्थमेकमात्मानंपापंयस्मिन्नविद्यते॥द्वितीयंकर्मविज्ञायनृपतेविषयैषिणां॥२५॥इंद्रियाणींद्रियार्थांश्चसर्वानात्मनिसंश्रितान्॥दुर्लभत्वंचमोक्षस्यवि
ज्ञायश्रुतिपूर्वकं॥२६॥प्राणापानौसमानंचव्यानोदानौचतत्त्वतः॥अथश्रैवानिलंज्ञात्वाप्रवहंचानिलंपुनः॥२७॥सप्तवातांस्तथाज्ञात्वासप्तधाविहिता
न्पुनः॥प्रजापतीनृषींश्चैषमार्गांश्चैवबहून्वरान्॥२८॥सप्तर्षीश्चबहून्ज्ञात्वा राजर्षीश्चपरंतप॥सुरर्षीन्महतश्चान्यान्ब्रह्मर्षीन्सूर्यसन्निभान्॥२९॥ऐश्वर्या
ह्वयावितान्दृष्ट्वाकालेनमहतानृप॥महतांभूतसंधानांश्रुत्वानाशंचपार्थिव॥३०॥गतिंचाप्यशुभांज्ञात्वा नृपतेपापकर्मिणां॥वैतरण्यांचयद्दुःखंपतितानां
यमक्षये॥३१॥योनीषुचविचित्रासुसंसारानशुभांस्तथा॥जठरेचाशुभेवासंशोणितोदकभाजने॥३२॥श्लेष्ममूत्रपुरीषेचतीव्रगंधसमन्विते॥शुक्रशो
णितसंघातेमज्जास्नायुपरिग्रहे॥३३॥शिराशतसमाकीर्णेनवद्दारेपुरेशुचौ॥विज्ञायहितमात्मानंयोगांश्चविविधानृप॥३४॥तामसानांचजंतूनांरमणीया
वृतात्मनां॥सात्विकानांचजंतूनांकुत्सितंभरतर्षभ॥३५॥गर्हितमहतामर्थसांस्थानांविदितात्मनां॥उपप्लवांस्तथाघोरानुशशिनस्तेजस्तथा॥३६॥ता
राणांपतनंदृष्ट्वानक्षत्राणांचपर्ययं॥द्वंद्वानांविप्रयोगंचविज्ञायरूपणंनृप॥३७॥अन्योन्यभक्षणंदृष्ट्वाभूतानामपिचाशुभं॥बाल्येमोहंचविज्ञायक्षयदेहस्य
चाशुभं॥३८॥रागेमोहेचसंप्राप्तेक्वचित्सत्त्वंसमाश्रितं॥सहस्रेषुनरःकश्चिन्मोक्षबुद्धिसमाश्रितः॥३९॥दुर्लभत्वंचमोक्षस्यविज्ञायश्रुतिपूर्वकं॥बहुमा
नमलब्धेषुलब्धेमध्यस्थतांपुनः॥४०॥विषयाणांचदौरात्म्यंविज्ञायनृपतेपुनः॥गतासूनांचकौतियदेहान्दृष्ट्वा तथाशुभान्॥४१॥वासंकुलेषुजंतूनांदुःखंवि
ज्ञायभारत॥ब्रह्मघ्नानांगतिज्ञात्वापतितानांसुदारुणां॥४२॥सुरापानेचसक्तानांब्राह्मणानांदुरात्मनां॥गुरुदारप्रसक्तानांगतिंविज्ञायचाशुभां॥४३॥

सप्तप्राणाएवमुत्तरोत्तरमितिजगदानंत्यमुक्तं तस्मात्संसारबीजस्याज्ञानस्यतत्त्वज्ञानेनोच्छेदेयतितव्यमितिभावः ॥ २८ ॥ २९ ॥ ननुसंत्यनेकेप्राजापत्यादिदेहाएवसुखमयाःकिमोक्षेणेत्याशंक्यतेषामप्ये
श्वर्यस्यांतवत्त्वान्नेत्याह ऐश्वर्यादिति ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ उपप्लवान्उपरागान् तेजसःसूर्यस्य ॥ ३६ ॥ द्वंद्वानांदंपतीनां ॥ ३७ ॥ कचिपुंसि ॥ ३८ ॥ बहुमानं
अत्यादरं मध्यस्थतांऔदासीन्यं ॥ ४० ॥ दौरात्म्यंबंधहेतुतां ॥ ४१ ॥ कुलेषुगृहेषु ॥ ४२ ॥ ४३ ॥